

שור ושור פסולי המוקדשים שנגחו. פירש רב יהודה גאון דהיינו שור בכור דלא פריק ליה ולפי שאין לו פדיון אעפ"י שדינו להיות נשחט במזבח ונאכל לכהנים כמונו כצ"י וכאלו דאפילו להאכילו לנכרים מחיר ר' עקיבא בזכויות (דף לב:) מטעם דאיתקש לצ"י ואיל אפי' הכי לא חשיב בחייו

ממון הדיוט ושור רעהו וכן כל פסולי המוקדשים שלא נפדו אצל במוקדשין שנפדו ליכא לאוקמי דשור רעהו מקרו אע"פ שאסורים בגזיה ועבודה דהא לקמן בשמעמין מחייבין שור הדיוט שהמית שור פסולי המוקדשין וזכור נמי הוה מחייבין אי לאו משום דכתבי והמת יהיה לו

הא ברבנן הא בר' נתן. וקמ"ל דאפי' שני שורים יהיה הדין כמו בשור וזכור אע"ג דשור וזכור ל"י נתן שייך טפי למימר כי ליכא לאשתלומי משור משתלם מזכור מטעם דאמר אלא תוראי צדיק אשכחיה את קטליה וזכור ושור ליכא למימר הכי ולרצנא הוה קמ"ל דלא תימא דוקא בשור וזכור אמרינן הכי דכי ליכא לאשתלומי מזכור לא משתלם משור דהיינו משום דשור עושה עיקר המעשה ואיהו קטל בהגליה לכן לא נטיל חיובו על השור אע"ג דליכא לאשתלומי מיהא אצל בשור ושור שאין צוה עיקר ההיזק יותר מצוה הוה אמינא דאפילו לרצנא כי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי ונראה לר"י דאפי' ורצנא ק"ל האי כוליה היזקא עבד והאי כוליה היזקא עבד דאי ק"ל פלגא נזקא עבד למה יאמר רבי נתן דכי ליכא לאשתלומי מהאי משתלם מהאי הא לא שייך הכא טעמא דלגנא תוראי ולא קאמר הא והא כרבי נתן הא כמ"ד פלגא נזקא עבד והא כמאן דאמר כולה נזקא עבד משום דנראה לו לגמרא טעם ראשון שאמר רבא עיקר דהא כולה נזקא עבד ולהכי מוקי כולה כוונתה:

שור ואדם שדחפו לבור. * לא שדחף אדם אמאי מחייב דלע"כ אם ישם אדם טליתו של חבירו באש של חבירו וכי יתחייב בעל האש

ואם תאמר אי שלא כוונה אמאי יתחייב בצושת ויש לומר כגון שדע האדם בשעת נפילת חבירו וחשיב כוונה מיד דהוה אנתהפך דסוף פ"ב (לעיל ד' כו.) : **לענין** בופר ושלשים ש"ע עבד שור חייב. ואל"ת והא שור פטור ממיתה כיון שהוא ואדם דחפו דהו כמנו (לעיל י:) הכוונה עשרה בני אדם בעשר מקלות דבצת אחת דברי הכל פטור ויזין דלא מחייב מיתה לא מחייב כופר דלעיל בפ' ד' וה' (ד' מג. וס) משמע דרבא ק"ל כרבה דאמר דאי אין השור בסקילה אין הבעלים משלמין כופר דאמר בהדיא דשלא כוונה משלם דמיס ונראה דלא איירי כשדחפוהו שניהם צבת אחת אלא כל אחד בפני עצמו: **לענין** בל"ה ושור פסולי המוקדשין. כשפדו מיירי דאי לא נפדו אדם ושור נמי פטורין מדכתיב רעהו תימה דבזכור אמאי פטור כיון שנפדו והא הוה המיתה שלו למ"ד פודין הקדשים להאכילן לכלבים ואי הוה מיירי בשלא נפדו נחתא שלא יכולים לפדותו לאחר מיתה דבעינן העמדה והערכה ואפילו למ"ד אין פודין קשה דמוכח בפרק כל שעה (פסחים דף כט:) דהיינו דווקא להאכילן לכלבים אצל להסיקן תחת תבשילו פודין לכ"ע בשמעתה דלכול חמץ של הקדש במועד מעל ומסיק רב אשי לכ"ע אין פודין כו' ודכ"ע דבר הגורם לממון לאו כממון דמי ובפלוגמא דר' יוסי הגלילי ורבנן קמפלגי אלמא מדמעל פודין להסיקו תחת תבשילו או לצורך הנאה אחרת וכן פ"י שם הקונט' ואין לתמוה מ"ש אכילה כלל משאר הגזות דלמא כיון דמיטעיה מואכלת ולא לכלבך לית לן למעוטי אלא כיוצא בה אכילה ומיהו אליבא דרב יוסף דמפרש התם לעולם בפודין הקדשים להאכילן לכלבים קמפלגי ל"ל דהא דאין חילוק בין אכילה כלל לשאר הגזות ושם רבא כרב יוסף ק"ל: **נפקא** ליה מוהמא יהיה לו דשור. ואע"ג דלא ילפינן שור מזכור לטעור היכא שאין המיתה שלו מ"מ ילפינן שור משור לבעלים מטפלים בגזילה דג' קראי כתיב כדאמרין בפ"ק (דף י:) : **איפוך** אגא. ואי"ת אם כן רעהו דכתב רחמנא למה לי לאפוקי הקדש וי"ל דאזכירין להקדש שנגח הדיוט אך קשה דמשור איש נפקא:

ה"ה מאי ניהו שור בכור דלא פריק ליה. בזכור בעל מוס שאין בר פדיון דכיון דלאו בר פדיון הוא לא נפק מקדושה קמייתא הלכך שור הקדש קרינא ביה ואע"פ שהכהן אוכלו לא קרינא ביה שור רעהו (שמות כא) דמשלחן גזוה קזכו. והאי נקט פסולי המוקדשים ולא נקט שור ושור הקדש שנגחו

HebrewBooks.org © Mazon Publishers. No commercial use allowed.

ברובא אשמעינן דאף לזכור בעל מוס פטור הואיל ולא נפדה אצל פסולי המוקדשין שנפדו חייב לשלם אם נגחו דשור רעהו קרינא ביה מדאמר לקמן בשמעמין דשור הדיוט שנגח לשור פסולי המוקדשין חייב אלמא שור רעהו (הו) : שור הדיוט שניהם שור: **אפי' אמר ח"נ משלם**. בעל השור והשאר מפסיד הניזק. וזתם מוקמינן לה וכדכרי נתן דאמר [ע"פ] מה דלית ליה לאשתלומי מהאי לשתלם מהאי והוה כמי שאין לו שותף ומשלם ח"נ כדנין: **כרצנא**. רביע זק הוה ויש לו שותף זה שאינו יכול להשתלם מן הקדשים

יפסיד: ואיבעית אימא. תרתייהו כרצנא ולא פליגי: **בס**. רביע זק הוה ויש לו שותף ומועד חזי זק והשאר יפסיד: **שור** ואדם שדחפו. דבר אחד לבזר ונמלאו שלשתן שותפין בזק השור והזכור והאדם: **לענין** נזקין. כגון אם דחפו שם אדם והזק משלמין בין כולן פחת דמיו דכולן מחייבין בזקין אדם דהא דקיימא לן לגבי שור שור ולא אדם בקטלא קיימא לן כגון אם נפל לתוכו עבד ומת אצל בזקין חייב וכדרי נתן היא דלא אילי בחר דחיפה לחודה: **ארצעה** דברים. שהן לצד מנוק: **אדם**. שדחפו חייב אצל השור והזכור פטורים דקיימא לן (לעיל ד' כו.) איש צעמיתו) ולא שור צעמיתו וכן דמיו ולדות אנשים כתיב) : **גזי** (ולדות) ולא שורים: **לענין** כופר. אם מת: **שור חייב**. כדנין ובמועד: **אדם** וזכור פטורין. אדם דהא בר קטלא הוא ואי נמי לא אתרו ביה פטור מדתנא דזי חוקיה בהמית את הכד (לעיל לה.) וזכור דכתיב שור ולא אדם: **שור פסולי המוקדשין**. אם דחפו לתוכו שור פסולי המוקדשין

שנפדה דקרינא ביה שור רעהו אחר שפדלו: **מאי טעמא**. דור פטור: **דכתיב והמת יהיה לו**. גזי שור: **מי שהמה** שלו. שיכול למכור הנצילה יא' זו שאף על פי שנפדה טעון קבורה דאמרין גזי פסולי המוקדשין שנפדו במס' בזכרות בפ' שני (ד' טו.) מוצא (דברים יב) ולא גזיה בשר [שם] ולא חלז ואכלת [שם] ולא לכלבך מכאן שאין פודין את הקדשים להאכילן לכלבים: **לבעלים** מטפלין בגזילה. כדאמרין בפ"ק (ד' י:) והמת יהיה לו לניזק אתה אומר לניזק כו' : **ומאי חזית דהאי והמת יהיה לו** דשור מפסיד ליה לבעלים מטפלין בגזילה. ומחייבת ליה אגגיתא פסולי המוקדשין: **איפוך** אגא. ואוקמינא חיובא דפסולי המוקדשין בזכור: **שור** ולא אדם. מדלא כתיב ונפל שמה הגופל אלמא למעוטי אתא. ולקמיה [נד] פריך שאר בהמות מנא ליה דלמא כולם ממעטינן:

לחלק

(א) רש"ל מ"ז (ד' נ"ח) חוס' לעיל יב: ד"ה ואם חותא וכו' גרסו רבא (א) (לעיל נא. נד.) (ד' נ"ח) חוס' וזתם ע"ה: ד"ה ובמיתוה) (א) (לעיל יב: ו"ק.) (ו) לעיל (ה' ו"ק.) (ד' רש"ל מ"ז) וכו' דגם ממוספות משמע שרד יהודאי פירש כן ולא רש"י וכו' מהרש"ם מ"ש ברש"י ה"ג ר"ל הלכות גדולות נא לומר שכן נמלא בהלכות גדולות שכתב רב יהודאי גאון ומ"מ שיהי כח לעיל משלם נא ד"ה שרין (דף נא. ד"ה שרין) כששמות דלא כוונתו ואלו לא הוה שחוק עליו אלא ששלם אחד כחבו בגליון. (ח) [ויקרא כד.] (ט) [שמות כא.] (י) רש"ל מ"ז (ד' נ"ח) חוס' לעיל יב: ד"ה ואם.] (י) [ע"ה לעיל ו. חוס' ד"ה לאתויי.]

תורה אור השלם

1. בעל הבזר ושלם כסף ישיב לבעליו והמת יקריה לו: שמונת כ"ה
2. וכי יפתח איש בור או פי יכרה איש בר ואל יבסנו ונפל שקמה שור או דמורה: שמונת כ"ה

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שור ואדם וכו' לא שדחף אדם. עיין לעיל ד' ו ע"ה חוס' ד"ה לאתויי:

רבינו חננאל

אמר רבא שור ושור פסולי המוקדשין. פיר' שור פסולי המוקדשין שלא נפדו. שור ולא אדם. פיר' ח חז"ל. מדמקשי ומפרקי אליביה. שמע מינה דהילכתא כוותיה בהא.